

INFORMACJA DLA DYREKTORÓW SZKÓŁ

W nawiązaniu do treści oświadczeń dostarczanych do niektórych jednostek oświaty, w których rodzice uczniów zgłaszają swój sprzeciw wobec objęcia dziecka: (1) profilaktyczną opieką zdrowotną sprawowaną przez pielęgniarkę środowiska nauczania/higienistkę szkolną, (2) świadczeniami ogólnostomatologicznymi, (3) profilaktycznymi świadczeniami stomatologicznymi, (4) mierzeniem temperatury, (5) narzucenia obowiązku zasłaniania ust i nosa, a także sprzeciw wobec (6) zamykania dziecka w izolatce, (7) pobierania wymazów – Wydział Edukacji i Sportu UMB wyjaśnia, co następuje :

Przedmiotowe oświadczenia są bezskuteczne. Stanowią *de facto* kompilację przepisów oraz oświadczeń niewiele mających wspólnego z działaniem szkoły w warunkach epidemii.

W treści druku ww. oświadczenia przytoczone są : „art. 9 ust. 1 ustawy o opiece zdrowotnej nad uczniami” oraz „art. 31 ust. 3 i inne Konstytucji RP”.

Wskazać należy, iż art. 9 ust. 1 *ustawy z dnia 12 kwietnia 2019r. o opiece zdrowotnej nad uczniami (Dz.U. z 2019r. poz. 1078)* stwierdza jedynie, iż „lekarz dentysta sprawujący opiekę stomatologiczną nad uczniami wykonuje :

- 1) świadczenia ogólnostomatologiczne dla dzieci i młodzieży do ukończenia 18. roku życia,
 - 2) profilaktyczne świadczenia stomatologiczne dla dzieci i młodzieży do ukończenia 19. roku życia
- określone w przepisach wydanych na podstawie art. 31d ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w części dotyczącej wykazu świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży, z wyłączeniem świadczeń ortodontycznych”.

Natomiast w myśl art. 31 ust. 3 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997r. poz. 483 z późn. zm.)* „ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”.

Z oczywistych względów w ramach procedur działania szkół w stanie epidemii COVID-19 kwestia czynności podejmowanych przez higienistkę szkolną w ramach profilaktycznej opieki zdrowotnej, a szczególnie świadczeń ogólnostomatologicznych oraz profilaktycznych świadczeń stomatologicznych – w ogóle nie ma szerszego sensu.

W kwestii mierzenia temperatury uczniom wypowiedział się Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (stanowisko zamieszczone na stronie <https://uodo.gov.pl/pl/138/1516> „w ocenie Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych **przepisy o ochronie danych osobowych nie sprzeciwiają się przetwarzaniu danych (...) w zakresie np. mierzenia temperatury** czy wdrażania kwestionariusza z objawami chorobowymi. RODO w swoim art. 9 ust. 2 lit. i) wskazuje, że szczególne kategorie danych (dotyczące zdrowia) można przetwarzać, gdy jest to niezbędne ze względów związanych z interesem publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego, takich jak ochrona przed poważnymi transgranicznymi zagrożeniami zdrowotnymi, jeżeli wynika to z przepisów prawa. Przepis ten koresponduje zatem z regulacjami krajowymi z dziedziny walki z pandemią COVID-19. Zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 2 marca 2020r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374) – tzw. specustawy, Główny Inspektor Sanitarny posiada uprawnienia, aby oddziaływać na inne podmioty oraz na zmiany w obowiązujących przepisach, a także wskazywać na przyjmowanie właściwych rozwiązań”.

Mierzenie temperatury, szczególnie w sposób bezdotykowy, poprzez skierowanie termometru na zazwyczaj odkryte powierzchnie ciała (czoło, szyja, etc) nie stanowi też w żadnym razie naruszenia wolności obywatelskich. Takie działanie nie narusza też godności osoby poddanej takiemu mierzeniu.

Wprowadzenie obowiązku zasłaniania ust i nosa jest formą zabezpieczenia danej osoby oraz osób trzecich. Zgodnie z § 24 ust. 1 pkt 1 i 2 lit. c *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2020r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz.U. z 2020r. poz. 1356)* **do odwołania nakłada się obowiązek zakrywania**, przy pomocy odzieży lub jej części, maski, maseczki, przyłbicy albo kasku ochronnego **ust i nosa** :

- w środkach publicznego transportu zbiorowego, na statkach pasażerskich oraz w pojazdach samochodowych, którymi poruszają się osoby niezamieszkujące lub niegospodarujące wspólnie;
- **w miejscach ogólnodostępnych, w tym** w zakładach pracy oraz **w budynkach** użyteczności publicznej **przeznaczonych na potrzeby oświaty**; za budynek użyteczności publicznej uznaje się także budynek biurowy lub socjalny.

Ww. **obowiązek nie obowiązuje** w przypadku :

- osoby, która nie może zakrywać ust lub nosa z powodu całościowych zaburzeń rozwoju, zaburzeń psychicznych, niepełnosprawności intelektualnej w stopniu umiarkowanym, znacznym albo głębokim lub trudności w samodzielnym zakryciu lub odkryciu ust lub nosa (§ 24 ust. 3 pkt 3 ww. *rozporządzenia*);
- **osoby wykonującej czynności zawodowe**, służbowe lub zarobkowe **w budynkach oświaty**, z wyjątkiem osoby wykonującej bezpośrednią obsługę interesantów lub klientów w czasie jej wykonywania (§ 24 ust. 3 pkt 4).

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, iż nałożenie obowiązku noszenia maseczek w częściach budynku oświaty, które są miejscami ogólnodostępnym dla takiej liczby osób (uczniów), iż nie jest możliwe zachowanie tzw. dystansu społecznego – jest jak najbardziej dopuszczalne. Nadto po prostu uzasadnione troską o wspólne zdrowie – uczniów i pracowników szkoły.

Przypomnieć również należy, iż w procesie przestrzegania przepisów zawartych w ww. *rozporządzeniu* **nie ma możliwości odmowy podporządkowania się jej zapisom ze względu na zarzut np. ich niekonstytucyjności**. Do tej kwestii odnosi się art. 8 ust. 2 *Konstytucji RP* stwierdzający, iż „przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej”. Komentarz do ww. przepisu (P. Tuleja „Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz” wyd. WoltersKluwer Polska 2019r.) wskazuje, iż „adresatem obowiązku bezpośredniego stosowania Konstytucji są (...) sądy, ale również inne organy stosujące prawo (organy administracyjne). W odróżnieniu od sądów nie mogą odmówić stosowania niekonstytucyjnych aktów pod ustawowych. Organy administracyjne są bowiem w pełnym zakresie związane zasadą legalizmu, tj. zobowiązane są do działania na podstawie prawa i w jego granicach (art. 7). Jednocześnie tylko niektóre z tych organów upoważnione są do zainicjowania przed Trybunałem Konstytucyjnym postępowania w sprawie kontroli konstytucyjności prawa. Stosowanie przez organy administracyjnego prawa niekonstytucyjnego jest często korygowane dopiero na etapie sądowej kontroli rozstrzygnięć tych organów”. Reasumując : adresaci przepisów o sposobach zabezpieczenia się przed zarażeniem koronawirusem muszą się im podporządkować. A jeśli tego nie uczynią, to mogą wnieść o zweryfikowanie ich konstytucyjności dopiero na etapie sądowej kontroli zgodności z prawem sankcji, które wobec nich zostały zastosowane. Czyli osoba fizyczna, która odmawia zastosowania się do przepisów ww. rozporządzenia może zostać ukarana tzw. karą administracyjną przez Sanepid. Dopiero na etapie rozpatrywania skargi na decyzję Sanepidu przez sąd administracyjny jest możliwe badanie konstytucyjności przepisu, za naruszenie którego nałożono nań wspomnianą karę administracyjną.

Kwestia umieszczenia dziecka w izolatce należy już do działań podejmowanych w razie wystąpienia bezpośredniego podejrzenia wystąpienia zachorowania na COVID-19. Z oczywistych względów będą to działania podejmowane w bezpośrednim kontakcie z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia.

Natomiast pobieranie wymazu od osoby podejrzanej o zarażenie wirusem nie dotyczy działań szkoły.